

KÚRIA

Bfv.I.1184/2017/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év február hó 27. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A jövedéki orgazdaság büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a **IV. rendű, a VI. rendű és a VII. rendű terheltek** védői által előterjesztett felülvizsgálati indítványokat elbírálván, a Nyíregyházi Törvényszék 3.B.761/2012/205. számú ítéletét és a Debreceni Ítéltábla Bf.I.420/2016/47. számú ítéletét e terheltek tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítványozók, sem azonos tartalommal az érintett terheltekre tekintettel más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Törvényszék a 2016. január 20. napján meghozott 3.B.761/2012/205. számú ítéletével IV. rendű terhelte bűnösnek mondta ki bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett jövedéki orgazdaság büntetéseben [1978. évi IV. törvény 311/A. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont], ezért öt év szabadságvesztés büntetésre és öt év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a IV. rendű terhelte a bűncselekményt bűnszervezetben követte el, a szabadságvesztés fokozata fegyház és a terhelte feltételes szabadságra nem bocsátható.

A törvényszék VI. rendű terhelte bűnösnek mondta ki bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett jövedéki orgazdaság büntetéseben [1978. évi IV. törvény 311/A. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont], ezért öt négy év hat hónap szabadságvesztés büntetésre és öt év

közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a VI. rendű terhelt a bűncselekményt bűnszervezetben követte el, a szabadságvesztés fokozata fegyház és a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. A törvényszék a terhelttel szemben 150.000 forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el.

VII. rendű terheltet a törvényszék szintén bűnösnek mondta ki bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett jövedéki orgazdaság büntetében [1978. évi IV. törvény 311/A. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont], ezért őt négy év hat hónap szabadságvesztés büntetésre és öt év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a VII. rendű terhelt a bűncselekményt bűnszervezetben követte el, a szabadságvesztés fokozata fegyház és a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. A törvényszék a terhelttel szemben 150.000 forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el.

A másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2017. április 12-én kelt Bf.I.420/2016/47. számú ítéletével a Nyíregyházi Törvényszék elsőfokú ítéletét IV. rendű, VI. rendű és VII. rendű terheltek tekintetében az alábbiak szerint változtatta meg:

IV. rendű terhelt szabadságvesztés büntetését négy év hat hónapra enyhítette, e terhelt, továbbá a VI. rendű és a VII. rendű terheltek szabadságvesztés büntetését fegyházbüntetésként tekintette kiszabottnak, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét e terheltek tekintetében helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen IV. rendű terhelt, VI. rendű terhelt és VII. rendű terhelt védői külön-külön terjesztettek elő felülvizsgálati indítványt.

A IV. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjára hivatkozva azzal érvelt, hogy az első négy tényállási pont tekintetében nem történt tettenérés, az ott megállapított tények a dohánytermékek mennyiségét és értékét érintően megalapozatlanok, azokat bizonyítékok nem támasztják alá. A védő kifejtette, hogy a IV. rendű terhelt nem tudott érdemi információt szolgáltatni az I. és a II. rendű terheltek részére, a közúton ugyanis nem volt ellenőrzés. Véleménye szerint a bíróság a tényállásban csupán általánosságban és nem konkrétan állapította meg, hogy a IV. rendű terheltnek mi lett volna a feladata. Hivatkozott arra is, hogy a titkos információgyűjtés keretében beszerzett információkat nem lehetett volna bizonyítékként felhasználni, a telefonbeszélgetések tartalma alapján csupán előkészületi cselekményt lehetett volna a IV. rendű terhelt terhére megállapítani.

Álláspontja szerint a IV. rendű terhelt nem követett el bűncselekményt, és indítványozta, hogy a Kúria hozzon a törvénynek

megfelelő határozatot, valamint azt is, hogy a felülvizsgálati indítvány elbírálásáig a megtámadott határozat végrehajtását függessze fel, illetőleg a végrehajtást szakítsa félbe.

VI. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjára alapított felülvizsgálati indítványát azzal indokolta, hogy a megtámadott határozatok nem tartalmaznak konkrét tényeket arra, hogy a VI. rendű terhelt a bűncselekményt bünszervezetben követte volna el. Nem indokolták meg az eljáró bíróságok, hogy mely bizonyítékok alapján jutottak arra a következtetésre, miszerint a VI. rendű terhelt tudata átfogta, hogy egy olyan csoport tevékenységéhez kapcsolódik, amelyik megfelel a bünszervezet törvényi kritériumainak.

Álláspontja szerint a bíróság e körben tett megállapításai feltételezéseken alapulnak és sérelmezte azt is, hogy az eljáró bíróságok elmulasztották a hivatkozott eseti döntéseket, jogegységi határozatokat a jelen ügyben a konkrét tényekre vonatkoztatni. Véleménye szerint a VI. rendű terhelt csupán egyetlen személlyel tartotta a kapcsolatot, azt pedig nem tudhatta, legfeljebb feltételelezhette, hogy mi található a gépjárművekben és azok honnan hová tartanak. Összességében álláspontja szerint a bünszervezetben történő elkövetés nem állapítható meg, és az eljáró bíróságok az indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat változtassa meg, mellőzze a bünszervezetben elkövetés megállapítását és a feltételes szabadság kizárására vonatkozó rendelkezést, a szabadságvesztés tartamát pedig lényegesen enyhítse. Indítványozta azt is, hogy a Kúria a megtámadott határozat végrehajtását függessze fel.

VII. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa szerint a másodfokú bíróság védence tekintetében nem tett eleget indokolási kötelezettségének, ugyanis nincs feltüntetve a határozat indokolásában, hogy a VII. rendű terhelt védője is vitatta a bünszervezetben elkövetést. Álláspontja szerint az ügyészség nem bizonyította, hogy a VII. rendű terhelt tudata átfogta a bünszervezetben elkövetés megállapításához szükséges tényeket. Védence ugyanis kizárólag a VI. rendű terhelttel tartotta a kapcsolatot, a szervezet vezetőit nem ismerte. Kifogásolta továbbá, hogy a másodfokú bíróság a VII. rendű terhelt esetében olyan súlyosító körülményeket is értékelte, amelyet az első fokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék nem. Sérelmezte továbbá azt is, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezte a terhelteket a bűnügyi költség egy részének megfizetésére.

Ennek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott ügydöntő határozatokat változtassa meg, mellőzze a bünszervezetben elkövetés

megállapítását, és a kiszabott büntetést enyhítse.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványokat részben a törvényben kizártnak, részben megalapozatlannak tartotta.

Kifejtette, hogy a tényállás támadási tilalom folytán a felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényállás megváltoztatására nincs lehetőség, az eljárás bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységén keresztül megalapozatlanságra, illetve az egyes bizonyítékok esetleges törvénytörő beszerzésének módjára nem lehet hivatkozni. Ezért a felülvizsgálati indítványoknak azok az elemei, amelyek az eljárás bíróságok bizonyítékértékelő tevékenységét kifogásolják, a törvényben kizártnak minősülnek.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az eljárás bíróságok helytállónan következtettek a terhelt büntetőjogi felelősségére. Kifejtette: IV. rendű terhelt bűnsegédi magatartást valósított meg azzal, hogy az illegális módon Magyarországra behozott dohánytermékek szállítási útvonalának biztosításában figyelőként közreműködött. A bűnsegédi magatartás attól függetlenül megvalósult, hogy a figyelés során történt-e olyan esemény, amelyről érdemben tájékoztatni kellett volna a társait.

A Legfőbb Ügyészség szerint az irányadó tényállás alapján helytállónan jutottak az eljárás bíróságok arra a következtetésre is, hogy az érintett terhelt a bűncselekményeket bünszervezetben követték el. A tényállás tartalmaz minden olyan szükséges adatot, amelyből következtetni lehet arra, hogy bünszervezet jött létre. E körben nem sértették meg az eljárás bíróságok más tekintetben sem indokolási kötelezettségüket sem.

A Debreceni Ítéltábla nem sértette meg a súlyosítási tilalmat, amelynek eseteit a törvény tételesen meghatározza, ezek között a másodfokú eljárásban új súlyosító körülmény megállapítása nem szerepel. A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést sérelmező érvelést pedig a törvényben kizártnak tartotta, mivel az esetleges törvénytörés különleges eljárás keretében is orvosolható.

A kifejtettek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványoknak ne adjon helyt és a megtámadott határozatokat IV. rendű terhelt, VI. rendű terhelt és VII. rendű terhelt tekintetében hatályukban tartsa fenn (BF.1202/2017/1.).

-.-.-

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok

alapján bírálta felül; emellett vizsgálta a Be. 423. § (5) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, ilyet azonban nem észlelt.

A Be. 423. § (4) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatokat - az (5) bekezdés szerinti kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

A Kúria - e szabály betartása mellett - a következetes gyakorlatának megfelelően a felülvizsgálati indítványt minden esetben tartalma alapján bírálja el, és nem csupán arra figyelemmel, hogy az indítványozó abban melyik, a felülvizsgálatot megalapozó eljárási rendelkezést hívta fel. Így jár el a Kúria abban az esetben is, ha a felülvizsgálati indítvány előterjesztője nem vagy tévesen jelöli meg az eljárási törvény azon rendelkezéseit, amelyek alapján a megtámadott határozatok felülvizsgálatát kezdeményezi.

A IV. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány részben a törvényben kizárt, részben alaptalan.

A Be. 423. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható, az a Kúriát is köti.

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljárt bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának, és a cselekmények jogi minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (BH 2004.102.).

IV. rendű terhelt védője, amikor az indítvány 2. oldalának alján a bíróságok terhére rója a tényállás felderítetlenségét, és a támadott határozatok megalapozatlanságát állítja, indítványa 3. oldalán pedig szintén a tényállást támadja, amikor a jogerős határozatokat azzal támadja, hogy a védelem terhére rótt figyelő szerep a valóságban nem is létezett.

Ezzel szemben a Nyíregyházi Törvényszék ítélete tartalmazza, hogy mi volt a IV. rendű terhelt cselekvőssége, egyrészt az általános megállapítások között, másrészt a tényállás 1-5. pontjában. Az ott leírt - a fentiek alapján irányadónak tekintendő tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a IV. rendű terhelt szervezett cigarettacsempészetben vett részt akként, hogy feladata a hatósági járművek mozgásának figyelése, adott esetben jelentése volt. Ez attól függetlenül kimeríti a bűnsegédi bűnrészes magatartását, hogy

adott esetben, adott útvonal szakaszon nem volt mit jelenteni, mert a hatóságok részéről - legalábbis a terhelt által érzékelhetően - nem volt mozgás.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartoznak egyrészt mindazok a történeti tények, amelyek az ítéletben megállapításra kerültek, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán esetlegesen nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében (BH 2016.163.), másrészt minden olyan ténymegállapítás, amely elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.).

A Kúria ezért a IV. rendű terhelt terhére megállapított tényállás részének tekinti a következőket is: IV. rendű terhelt ismerte a II. rendű terheltet, e terhelttől telefonkészüléket kapott (első fokú ítélet 23. oldal hetedik bekezdés), melynek hívószáma ... volt, és e telefon, valamint a II. rendű terhelt által használt ... hívószámú telefon között 2010. augusztus 30-án 19 óra 39 perctől augusztus 31. 02 óra 08 percig 21 darab, szeptember 25-én 19 óra 19 perctől szeptember 26. 04 óra 49 percig 29 darab, szeptember 29-én 16 óra 35 perctől szeptember 30. 03 óra 02 percig 21 darab kapcsolat jött létre. 2010. szeptember 28-án a II. rendű terhelt érdeklődésére gondolkodás nélkül igent válaszolt arra a kérdésre, hogy szükség esetén beállhat-e náluk (a csempészésre használt) autó. 2010. október 12-én IV. rendű terhelt a II. rendű terhelt utasítására lecserélte a mobiltelefonját (első fokú ítélet 55. oldal harmadik, negyedik, ötödik és tizedik bekezdése).

E tényeknek pedig azért van jelentősége, mert így válik egyértelművé és vitathatatlanná, hogy a IV. rendű terhelt esetében megvalósultak a bünszervezetben elkövetés törvényben és a Legfelsőbb Bíróság 4/2005. BJE határozatában írt előfeltételei.

Az 1978. évi IV. törvény 137. § 8. pontja szerint a bünszervezet három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetése.

A 4/2005. BJE határozat szerint elsődlegesen mindig az adott, konkrét bűncselekmény elkövetését kell vizsgálni, bizonyítani, mivel ebben áll a vád tárgyi és alanyi meghatározottsága, majd a bűncselekmény megvalósulását, mint tárgyi körülményt kell elhelyezni egy másik tárgyi körülmény, a bünszervezet körében. Ezt követően vizsgálandó az alanyi oldalon, hogy az elkövető felismerte-e: az elkövetési magatartás a bünszervezet keretén belüli.

A jogegységi határozat szerint ez lehetséges akképpen, hogy az elkövetés még a bűnszervezeten kívül kezdődik, és az elkövetőben csak később tudatosul, hogy a bűnszervezeten belül van, ám bent marad és folytatja vagy megismétli az elkövetést, és történhet úgy is, hogy a bűnszervezeten belül kezdődik az elkövetés, vagyis az elkövető eleve tudja, hogy ilyen szervezetről van szó, ahogy azt is, hogy ennek tevékenységében vesz részt. A tárgyi körülmények pedig elegendő alapul szolgálnak arra a következtetésre, hogy a terhelték tisztában voltak-e azzal, miszerint magatartásuk egy bűnszervezethez kapcsolódik.

Ehhez képest - fogalmaz a jogegységi határozat - az elkövető tudatának nem arra kell kiterjednie, hogy egy bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátosságai ismeretében annak „működéséhez” csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik.

A „összehangolt működés” pedig a bűnszervezet fogalmi összetevője, amely tartalmát tekintve nem más, mint a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatása. Az összehangoltság meglétének (természetéből adódóan) nem feltétele a bűnszervezetben cselekvők közvetlen kapcsolata, a más cselekvések, illetve a más cselekvők kilétének konkrét ismerete. Az összehangolt működés ugyancsak nem az alanyi bűnösség, hanem a bűnszervezet fogalmi alapelemei fennállása megállapíthatóságának kérdése. Ehhez képest az egy „alapcselekmény” megvalósítása is alapul szolgálhat a bűnszervezetben elkövetés megállapításához.

Megjegyzi a Kúria, hogy a bűnszervezeten belüli személyes ismeretség, kapcsolat sem feltétele a bűnszervezeten belüli elkövetés megállapításának, ilyen igényt a törvény sem fogalmaz meg. Az azonban feltétele, hogy tisztában legyen az elkövető azzal a ténnyel, miszerint legalább hárman vesznek részt a szervezett elkövetésben.

Azok a ténymegállapítások, amelyeket a IV. rendű terhelt vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítélete tartalmaz, tehát a következők: E terhelt a bűnszervezet működésében és vád tárgyává tett, illetőleg az eljáró bíróságok által megállapított mind az öt esetben figyelőként működött közre egy másik terhelt-társával együtt. Az általuk ellenőrzött útvonalon közlekedő hatósági járművek mozgását jelentették II. rendű terheltnek, aki az I. rendű terhelt mellett a bűnszervezetet vezette, az abban részt vevők tevékenységét szervezte. A bűnszervezet konspiratív jellegére jellemző volt, hogy saját jelnyelvet alkottak és használtak, saját maguknak álneveket találtak ki, a saját nevükön telefonálni nem volt szabad, általában nem a saját mobiltelefonjukat, hanem az I. vagy a II. rendű terhelttől kapott „munkatelefont” használták, ezen kívül a IV. rendű terhelt abba is belement, hogy szükség esetén a

saját házánál parkoltatja az egyik, csempészéshez használt gépjárművet. A IV. rendű terhelt nyilvánvalóan tisztában volt tehát azzal, hogy milyen cselekményeket követnek el, tisztában volt azzal, hogy nem egyszeri alkalomról van szó, tisztában volt azzal, hogy a bűnszervezetben többen vesznek részt, hiszen figyelőként pontosan ismerte a csempészett cigarettát szállító járművek útvonalát, és ebből következően nyilvánvalóan tisztában volt azzal is, hogy bűnszervezetben nem csupán a II. rendű és az V. rendű terhelt, valamint jómagam vesz részt. Így tehát esetében a bűnszervezetben való elkövetés megállapítása törvényes.

A jövedéki orgazdaság egyébként sem egy egymozzanatú bűncselekmény, hanem egy folyamat, amelyhez, főleg olyan földrajzi terepen, amelyen a terheltek működtek, folyamatos és adott esetben sokrétű segítség szükséges. Ezért - szemben a védelmi érveléssel - a Kúria álláspontja az, hogy az esetleges hatósági ellenőrzés megfigyelése a csempészet, illetve jövedéki orgazdaság folyamatának szerves része, és a terhelt bűnösségének megállapítása e bűncselekmény bűnsegédi alakzatában törvényes.

A titkos információgyűjtés eredményének felhasználása kapcsán a Kúria rámutat arra, hogy a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálata - függetlenül a hivatkozás alaposságától vagy alaptalanságától - kizárt abból az okból, hogy a titkos információgyűjtés anyagát a büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználták, jóllehet ennek az intézkedésnek az engedélyezését kérő szerv a kívánt információ megszerzését követően nem tett eleget haladéktalanul/nyomban a feljelentési (nyomozás elrendelési) kötelességének (BH 2012.186.).

Végezetül a IV. rendű terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítvánnyal kapcsolatban a Kúria rámutat, hogy e terheltet az eljárás bíróságok nem a jövedéki orgazdaság büntetnének előkészületéhez kapcsolódó bűnsegédi magatartás miatt, hanem befejezett, folytatólagosan elkövetett jövedéki orgazdaság büntetnéhez kapcsolódó bűnsegédi magatartás miatt ítélték el. Ehhez képest az a védői okfejtés, mely szerint az előkészülethez kapcsolódó bűnsegédi magatartás miatt nem volt helytálló a bűnösség megállapítása, szintén ellentétes az irányadó tényállással.

VI. rendű és VII. rendű terheltek az ... Önkormányzat alkalmazásában álltak mint közkezelők. Feladatuk a bűnszervezetben az irányadó tényállás szerint az volt, hogy a közpallyal a csempészárut szállító járműveket a ... folyón átjuttassák. A bűncselekményben való részvételért a VI. rendű és a VII. rendű terhelt alkalmanként fejenként 30.000 forintot kaptak az I. rendű terhelttől.

VI. rendű terhelttel kapcsolatban is vannak olyan ténymegállapítások, amelyeket az elsőfokú bíróság az ítélet más részein helyezett el, de a tényállás részének kell azokat

tekinteni. Ezek a következők: VI. rendű terheltet 2010. szeptember hónapban kereste meg a „...” névre hallgató **külföldi** állampolgár azzal, hogy cigarettát szállító gépjárműveket kellene komppal átszállítani. Ettől a személytől egy mobiltelefont is kapott abból a célból, hogy azon a készüléken tartsák a kapcsolatot (első fokú ítélet 25. oldal második és negyedik bekezdés). A „...” fedőnevű személy azonos I. rendű terhelttel (első fokú ítélet 32. oldal második bekezdés).

A fentiek szerint a VI. rendű terhelt tudta, hogy egy szervezett csoport külföldről Magyarországra csempész cigarettákat, mégpedig nagy tételben, a tényállásban leírt öt eset közül háromban három, kettőben pedig két kisbusznyi csempészárut. VI. rendű terhelt a bűnszervezet egyik vezetőjétől „munkatelefont” kapott, tudata nyilvánvalóan átfogta, hogy a bűncselekmények elkövetésében nem csak az I. rendű terhelt („...”), kompkézeli társa, a VII. rendű terhelt és jómagá is vesz részt, mivel azt feltétlenül látta, hogy a komphoz érkező szállító járműveket további személyek vezetik. Tudta azt - és abból, hogy külön „munkatelefont” kapott, okkal feltételelezhette -, hogy nem egyszeri alkalomról van szó. Az átkelésért alkalmanként és gépjárművenként kapta a pénzösszeget. Így esetében azok a tudati elemek, amelyek a bűnszervezetben elkövetés megállapításához szükségesek, fennállnak.

Lényegében ugyanez állapítható meg kollégájáról, a VII. rendű terheltéről, azzal a különbséggel, hogy nem ő tartotta a kapcsolatot az ügy I. rendű terheltjével. A körülményeket azonban ugyanúgy ismerte, mint a VI. rendű terhelt, és ugyanúgy részesedett a bűnszervezet magatartása miatt anyagi előnyben az I. rendű terheltől, mint a VI. rendű terhelt (annak nincs jelentősége, hogy a pénzt ténylegesen ki adta a VII. rendű terheltnek). A bűnszervezet jellemzőinek nem a bűnszervezethez csatlakozó elkövető, hanem a bűnszervezet oldalán kell fennállnia, ezért a bűnszervezetben elkövetés akár egyetlen cselekményt részesként megvalósító terhelttel szemben is megállapítható, ha tudata a bűncselekmény elkövetésekor átfogta a bűnszervezet törvényben felsorolt tárgyi ismérveit. Az elkövető tudatának tehát nem arra kell kiterjednie, hogy egy bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátosságai ismeretében annak „működéséhez” csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik, és mint arra a Kúria már kitért, nem feltétel a személyes ismeretség sem.

Nem osztotta a Kúria a VII. rendű terhelt védőjének további kifogásait.

A Debreceni Ítéltábla Bf.I.420/2016/20. számú, a 2017. január 11. napján megtartott nyilvános üléséről készült jegyzőkönyv szerint a VII. rendű terhelt védője a nyilvános ülés végén írásban csatolta

az általa felolvasott perbeszédet. Az ítéletábra következı nyilvános ülésén, 2017. február 13. napján a VII. rendő terhelt védője jelen volt, ám a jegyzőkönyv szerint nyilatkozatot nem tett. Az ítéletábra ezt követően tárgyalásra tért át, 2017. március 31. napján fellebbezési tárgyalást tartott, azon a VII. rendő terhelt védője által indítványozott bizonyítást elutasította, majd a védő perbeszédet tartott, és azt követően a tárgyalást ítélethirdetésre elnapolta.

A Debreceni Ítéletábra másodfokú határozata valóban nem tartalmazza a védő írásban csatolt perbeszédét, bizonyítási indítványát és az elutasításának indokát azonban igen. Tartalmazza azt is, hogy a VII. rendő terhelt védője enyhítésért jelentett be fellebbezést. A Be. 370. § (3) bekezdése szerint a másodfokú határozatnak azt kell tartalmaznia, hogy ki, miért fellebbezett, és kifejti a bíróság döntésének indokait. Valóban kisebb súlyú eljárási szabálysértésként értékelhető, hogy a VII. rendő terhelt írásbeli perbeszédének lényegét a másodfokú bíróság határozata nem tartalmazza, ez azonban az indokolási kötelezettség megszegése címén a felülvizsgálati eljárásban nem értékelhető.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint az indokolási kötelezettség - felülvizsgálati indítványban hivatkozott - megsértése kizárólag akkor eredményezhetne felülvizsgálati eljárást is megalapozó, feltétlen hatályon kívül helyezéssel járó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása - tény- vagy jogkérdés kapcsán - oly mértékben lenne hiányos, hogy abból nem lenne megállapítható, mire alapozta a bíróság a döntését (BKv 1.; BH 2010.117.).

A tisztességes eljárás követelménye sérelmének állítása - pl. a relatív eljárási szabálysértések körébe tartozó törvénysértés - pedig a törvény szerint sem ad lehetőséget felülvizsgálati eljárás lefolytatására. Azzal, hogy az ítéletábra - helyesen vagy helytelenül - olyan súlyosító körülményt is értékelt a VII. rendő terhelt terhére, amelyet a törvényszék nem, a tisztességes eljárás követelménye sem sértült, és emiatt nincs is helye felülvizsgálati indítvány benyújtásának. A büntetéskiszabás ugyanis önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti, így az sem, hogy a bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő és a súlyosító körülményeket miként vették figyelembe (BH 2005.337.).

Végezetül - törvényi tilalom folytán - a Kúria nem foglalkozott a VII. rendő terhelt védőjének a bűnügyi költség egyetemleges viselésére kötelező rendelkezéssel kapcsolatos kifogásaival sem, mivel a Be. 416. § (4) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha az állított törvénysértés különleges eljárásban - adott esetben a Be. 578. §-a szerinti eljárásban - orvosolható.

Összességében tehát a Kúria a IV. rendő terhelt, a VI. rendő terhelt és a VII. rendő terhelt védői által külön-külön előterjesztett felülvizsgálati indítványokat alaptalannak tartva, a Be. 426. §-a alapján a Nyíregyházi Törvényszék 3.B.761/2012/205. számú ítéletét és a Debreceni Ítéletábra Bf.I.420/2016/47. számú ítéletét e terheltek tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2018. február 27.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő